

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
2023. március 11., megyei szakasz

11. osztály, magyar tagozat

A tételek kidolgozására szánt idő 3 óra

I. TÉTEL

45 pont

Írj 1,5–2 oldalas értekezést *Önértelmezés és átértelmezés* címmel a Petőfi-kép korabeli és kortárs változatairól az alábbi versek/versrészletek elemzésére és olvasmányaidra építve!

A világ az isten kertje;
Gyom s virág vagytok ti benne,
Emberek!
Én a kertnek egy kis magja,
De az úr ha pártom fogja:
Benne gyom tán nem leszek.

Tiszta e kebelnek mélye;
Égi kéz lövellt beléje
Lángokat.
És a lángok szűzen égnek
Szent oltárul az erénynek
El nem romlott szív alatt.

Nem építék sors kegyére,
Tűrök, mit fejemre mére,
Jót, rosszat;
Mit ma ád, elvészi holnap;
Majd megadja, amit elkap;
Jellemképe: változat.

Mint a róna, hol születtem,
Lelkem útja tetteimben
Egyenes!
Szavaimmal egy az érzet,
Célra jutni álbeszédet
Tétovázva nem keres.

És az ég szívem földébe,
Drága fátat ülteté be,
Szerelem!
Koszorúba fűzöm ágát,
Koszorúm szerény virágát
A hazának szentelem.

(Petőfi Sándor: *Én*)

Nem ért engem a világ!
Nem fér a fejébe,
Egy embernek éneke
Hogy lehet kétféle?
Hogy dalolhat az jelenleg
Szívrepesztő bánatot,
Ki előbb egy pillanattal
Úgy örült, úgy vígadt?

Ember és polgár vagyok.
Mint ember mi boldog!
És mint polgár, lelkemen
Mily keservet hordok!
Az örömnél könnyét sírom,
Ha lánykámra gondolok;
Fájdalomnak könnyét sírom,
Ha hazámhoz fordulok.

Keblemen a szerelem
Virágbokrétája,
Fejemen honszeretet
Töviskoronája;
Igy lantomra majd megsebzett
Homlokom vércseppje hull,
Majd egy illatos levelke
Bokrétám virágibul.

(Petőfi Sándor: *Nem ért engem a világ!*)

De nyugszik immár csendes rög alatt,
Nem bántja többé az „Egy gondolat”.

Mely annyit érze, hamvad a kebel,
Nyugalmát semmi nem zavarja fel.

A lázas álom, a szent hevülés,
Ama fél jóslat... vagy fél örülés,

Mely a jelenre hág, azon tipor
S jövőbe néz - most egy maréknyi por.

De jól van így. Ő nem közénk való -
S ez, ami fáj, ez a vigasztaló.

A könny nem éget már, csupán ragyog;
Nem töröm még le, de higgadt vagyok.

Gyakran, ha az ég behunyta már szemét,
Gyakran érzem lobogni szellemét.

Szobámba leng az a nyílt ablakon,
Meg-megsimítja forró homlokom.

Hallom suhogni könnyű lépteit
És önfeledve ajkam szól: te itt?...

S döbbenve ismerek fel rajzomon
Egy-egy vonást, mit szellemujja von.

„Övé! kiáltom, itt, ez itt övé:
A szín erős, nem illik együvé.”

És áldom azt a láthatatlan kezét...
Múlass velem soká, szelid emlékezet!

(Arany János: Emlények. Részlet)

Ha ki király, Sorsának a királya,
Mit bánom én, hogy Goethe hogy csinálja,
Hogy tempóz Arany s Petőfi hogy istenül.

Nekem beszédes költő-példák némák,
Sem a betelt s kikerített poémák,
Sem a mutatványos fátum nem kenyerem.

(Ady Endre: Hunn, új legenda. Részlet)

Huszonhat évet (de rövid élet), ennyit élt csak Petőfi,
megölték, de nem lehet a szabadságot ledöfni,
szabadság, szerelem, e kettő kell nekem,
az ihletet, kedvesem, a kertekben kergetem,
forradalom idején odatette simán a Talpra, magyart,
máskor meg a tyúkot, amit a lakásban anyuka tart,
megírta, hogy figyelj, haver, ha férfi vagy, légy férfi,
s hogy itt van az ősz, itt van újra ? érti, aki érti,
meg fürdik a holdvilág az éj tengerében,
meg borozgatánk apámmal, ivott az öreg szépen,
meg nézd meg, elhull a virág, eliramlik az élet,
meg hogy hazafelé töri fejét, mit mondjon mutterének.
Volt színész és volt katona,
bár nem volt a fején korona,
csak ha királyt játszott a színpadon dalolva,
de az igazi királyokat fellógatta volna.

Megírta Arany Jánosnak, a költő rettentő hálás,
mert marha jól fizet a vers, mint a kukoricakapálás.
A szerkesztőjével párbajozni akart,
mert az becsapta, s akkor döntsön a kard.

Indult a választáson, de keményen megbukott szegényke,
viszont a haza kíváncsi arra, hogy szól a költeménye.
Verseit rögtön énekelni kezdte az utca népe,
minden kocsma falára kikerült Petőfi Sándor képe.
Nincs az országban olyan falu, hol ne lenne Petőfi utca,
óvatosan nyisd a kötetét, robbanékony a cucca.

(Lackfi János: Így él Petőfi!)

II. TÉTEL

45 pont

A pletyka a közösségi tudás szerves része címmel készíts egy 1,5–2 oldalas beszélgetést az egyik Mikszáth-novella szereplőjéről egy (elképzel) szemtanúval, aki a közvetlen környezetében él!

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont